

Befolkningen, saa vilde f. Ex. ikke saa Mange rejse sig op og sige, at Indstillingen til Skolekaldene kan ikke gives i Kommuneraadens Haand, men skulde gives til Familiefædrene i Skolekredsens; thi hvis disse Familiefædre i Skolekredsens havde gjort deres Pligt og skaffet et ordentligt Sogneraad tilveie, saa vilde de med Trykthed — og det veed jeg, at der er mange Steder, hvor man kan gjøre det — kunne lægge denne Sag i Kommuneraadets Haand. Der ønsker jeg ogsaa helst, at den var, thi, som sagt, jeg kan ønske, at Kommuneraadet bliver sammensat saa tilfredsstillende som muligt; men naar saa er, da mener jeg ogsaa, at man vil rokke ved det kommunale Grundlag for Selvstyret, naar man vil fratage Sogneraadets Myndighed paa de Omraader, hvor det maa have Myndighed. Der er kun nogle ganske enkelte Undtagelsesilfælde, der maa nævnes; og det er, at en Skolekreds ligger i flere Kommuner; i saa Tilfælde kan der være Tale om at bruge en anden Fremgangsmaade. Saa snart man altsaa nu har sættet Diet paa denne Sag og set, at der er sket en saadan Foranstaltning, om hvis Lovlighed der hersker Tvivl, og vi da ere opfordrede til herfra at udtale nogen Mistillid, saa vil jeg nytte min Stilling her til at sige, hvorledes jeg tror, at Befolkningen skulde stille sig dertil, og jeg siger da, at jeg vilde i dette og i mange andre Tilfælde, gaaende ud fra, at Grundloven har tilsagt Kommunerne Selvstyrelse under Statens Tilsyn, hvilket er noget ganske Andet end, at Staten paalægger Kommunerne Noget, virke for og tilraade den videst mulige Brug af den kommunale Selvstyrelse. Jeg raader altsaa Kommunerne til, at de freidigt, naar de nære Tvivl om en saadan Foranstaltnings Lovlighed, modsætte sig den og lade det komme an paa, hvorledes Amtsraadet vil stille sig til Sagen. En almindelig Misbillighed under den Form, som det ærede Medlem for Møen, der selv er Sogneformand, tror jeg, foreslaar, har jeg ikke megen Lust til at gaa ind paa. Efter at Forslaget, saaledes som sket er, er set igjennem fra Ministerens Side, fra det ærede Medlems for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Wintzer) og ligeledes fra det ærede Medlems for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad), synes jeg ikke, at der bliver meget Helt tilbage i det ærede Medlems Forslag, som han beder os om at vedtage. Det forekommer mig, at Forslaget i alt Fald burde have været redigeret saaledes, at vi kunde tage imod det; men heldigvis er der jo endnu en anden Behandling, hvor altsaa denne Sag kan blive tagen bedre under Overveielse. Jeg har ikke havt nogen Opfordring til at stille Endringsforslag til denne Sag, thi, som sagt, jeg stiller mig paa det Standpunkt, at det er en Sag, Kommunen selv maa afgjøre, og en Sag, som vi for vort Bedkommende ikke ville have med at beskille. Et Punkt skal jeg tillade mig slutte-

lig at fremhæve, og det er, at, fordi denne Forsamling paa Grund af særegne Omstændigheder har fundet det rigtigt at give et Tillæg af Statskassen til Skolelærernes Lønning, og denne Foranstaltning maatte komme i Strid med, hvad Ministeren finder at være overensstemmende med hans Opfattelse af Lovgivningen, derfor forekommer det mig ikke, at der er Grund til at rette nogen Behreidelse til den ærede Minister i dette Punkt. Thi det ene Tillæg er jo Noget, der er taget fra Statskassen og givet til Skolelærerne, og de ærede Herrer have jo været med til at skaffe dette Dyrctidstillæg tilveie, medens jeg, da jeg holder mig til, at Skolelærerne ere kommunale Embedsmænd, som Kommunerne skulle sørge for, ikke har havt nogen stor Opfordring til at give dette Tillæg, i Særdeleshed da jeg veed, at det er blevet fordelt paa en Maade, hvorved Mange ere bleven høstholdne. Jeg kunde holde mest af, at dette Statsstillæg, som Kommunerne Skolelærere faae, ganske bortfalbt; men jeg tror ikke, at disse to Foranstaltninger, som have fundet Sted fra aldeles forskjellige Sider, skulle ansøres som nogen Anke. Dernæst veed jeg virkelig heller ikke, at det Argument, som det ærede Medlem omtalte, var af saa overordentlig stor Betydning, nemlig, at en Lærer havde faaet saa meget i Tillæg, at han derved fik noget over 1,700 Kr. ved disse to sammenlagte Foranstaltninger, medens en anden Lærer kun havde faaet 1,500 Kr. Da den ene af disse Foranstaltninger, nemlig Statsstillødet, i alt Fald er midlertidig, saa veed jeg ikke, at det skulde være en saa forfærdelig Ulykke, at den ene Lærer fik ikke engang et Par hundrede Kroner mere end den Anden. Dette leder mig imidlertid til en ganske anden Opfattelse, som jeg vilde ønske, at det ærede Medlem for Møen vilde hjælpe til at gjøre gjældende, i Særdeleshed da han er Formand for et Sogneraad, nemlig at udvikle Kommunernes Net over Skolevæsenet i saa høi Grad, at Kommunerne fik Lyst til at lønne deres Lærere; thi efter den Indstillingsmaade, som nu finder Sted, se vi, at Skoledirektionen og Bisperne netop pille den Lærer ud, som Kommunerne holde allermindst af at faae. Det er den almindelige Fremgangsmaade, at, saa snart Kommunerne have indstillet 3 Lærere, sørge altid Skoledirektionerne og Bisperne for at faae den Skolelærer pillet ud, som Kommunerne holde mindst af, saaledes er Praxis omtrent bleven. Naar man kunde komme til, at Kommunerne virkelig kunde faae den Mand, de ønskede, og de i det Hele kunde faae deres Skolevæsen saaledes ordnet, som de selv ønskede, og have Myndighed over det, da kunde man ogsaa være ganske sikker paa, at Lærerne vilde blive tilstrækkelig lønede. Hvis der da skulde forekomme et enkelt Tilfælde, hvor der var en mindre tilstrækkelig Lønning, saa kunde der være Tale om, at Bedkommende kunde klage til sin Dyrighed og finde Medhold, men det kunde i alt Fald kun